

ODTÜ GELİŞTİRME VAKFI OKULLARI

“SIFIR ATIK” PROJE BİLGİLENDİRME SUNUMU

29.12.2020

SIFIR ATIK NEDİR?

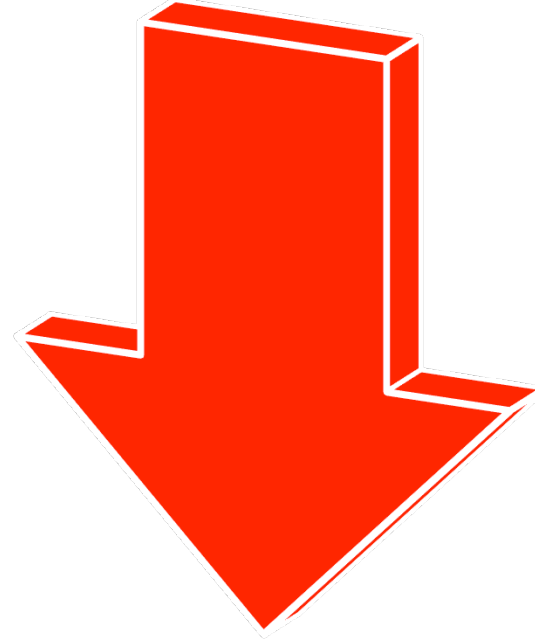

NEDEN?

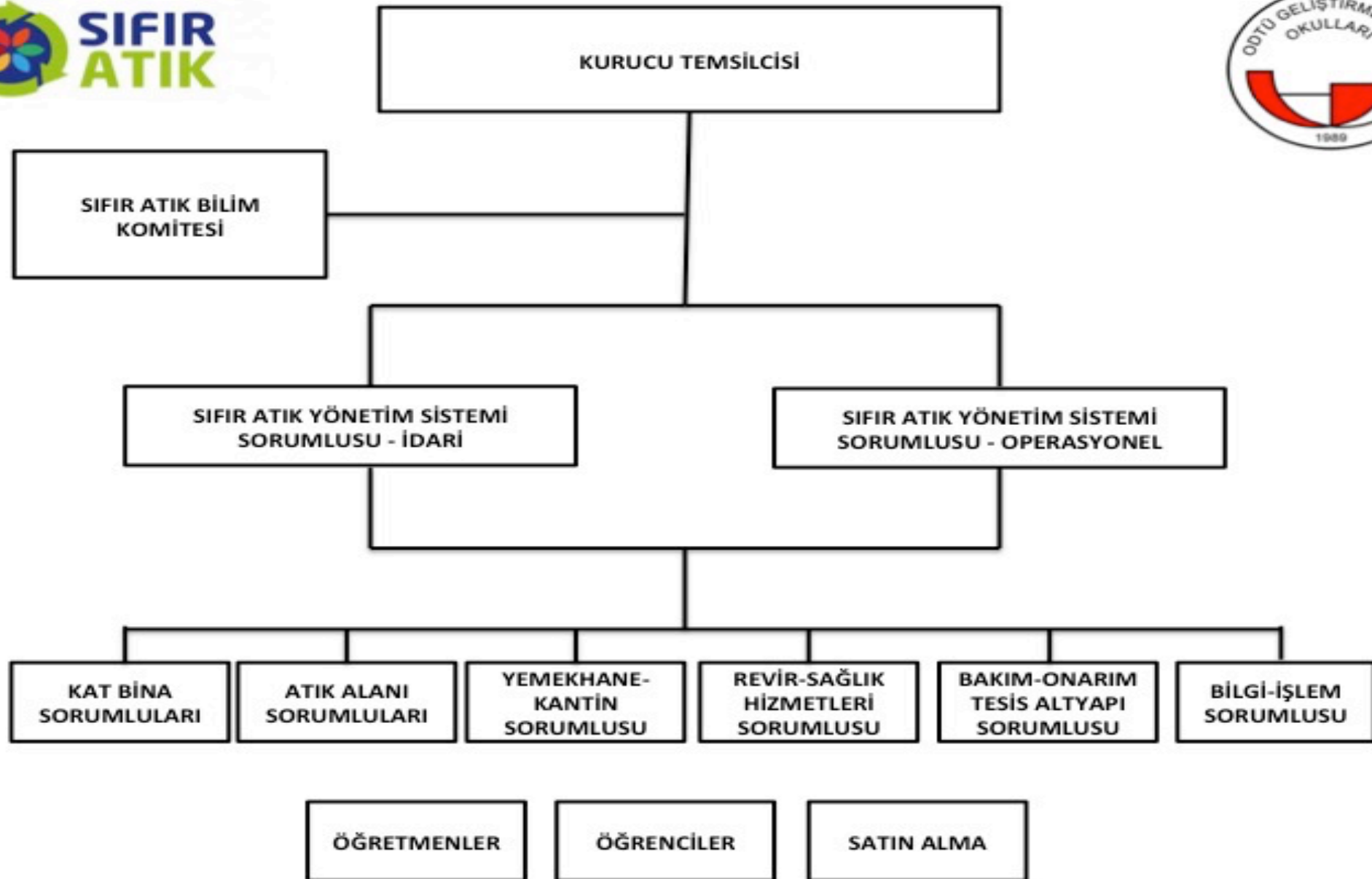
**SIFIR
ATIK**

NÜFUS
SANAYİLEŞME
KENTLEŞME
TÜKETİM

KAYNAKLAR

SIFIR ATIK MERKEZİ YÖNETİM PROJE AÇILIŞ TOPLANTISI

SIFIR ATIK BELGE DERECELERİ

- **Temel Seviye**
- **Gümüş Seviye**
- **Altın Seviye**
- **Platin Seviye**

 **T.C.
BALIKESİR VALİLİĞİ
Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü**

Belge No: TS/10/B1/1/1 Tarih: 04/02/2020

**SIFIR ATIK BELGESİ
(Temel Seviye)**

Adı : BALIKESİR ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ
Adresi : BALIKESİR, KUVA-İ MİLLİYE Mahallesi, KARANFİL SOKAK, No: 1-2, KARESİ, Türkiye
Vergi No : 1530392912

12/07/2019 tarihli ve 30829 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sıfır Atık Yönetmeliği'ne Sıfır Atık Yönetim Sistemi'ni kurarak **Sıfır Atık Belgesi**'ni almaya hak kazanmıştır.

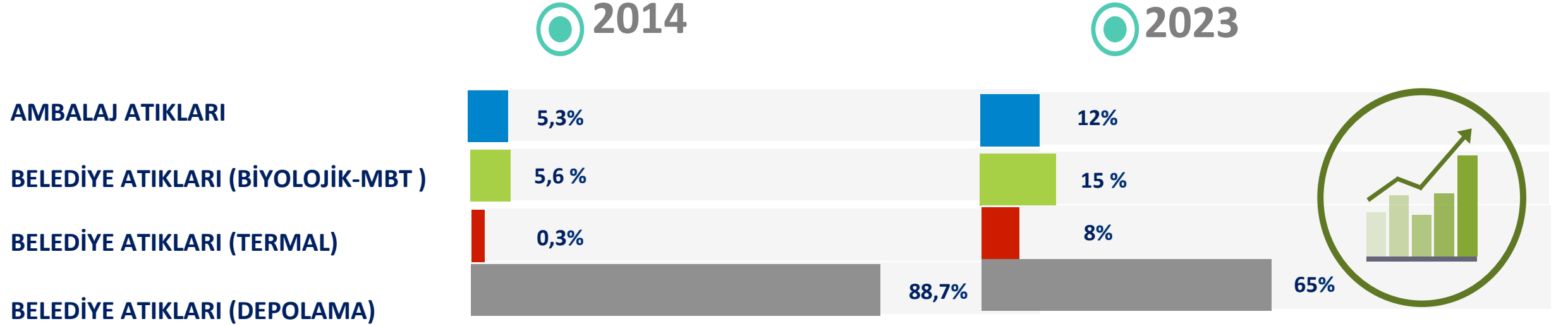
Belge Son Geçerlilik Tarihi: 04/02/2025

 e-imzalıdır
Sadullah ÖZEL
Çevre ve Şehircilik İl Müdürü

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.
Evrak Değeri Kodu : TYPGKSXI Evrak Takip Adresi: <https://www.nakije.gov.tr/cevre-ve-sehircilik-bakaligi>

2023 yılında oluşan atığın; % 35'inin geri kazanım, % 65 inin dzenli depolama yonetimi ile bertaraf edilmesi hedeflenmektedir.

SIFIR

ATIK

İLE

KAZANÇLAR

1 ton atık kâğıdın geri kazanılması 17 ağacı kesilmekten kurtarır.

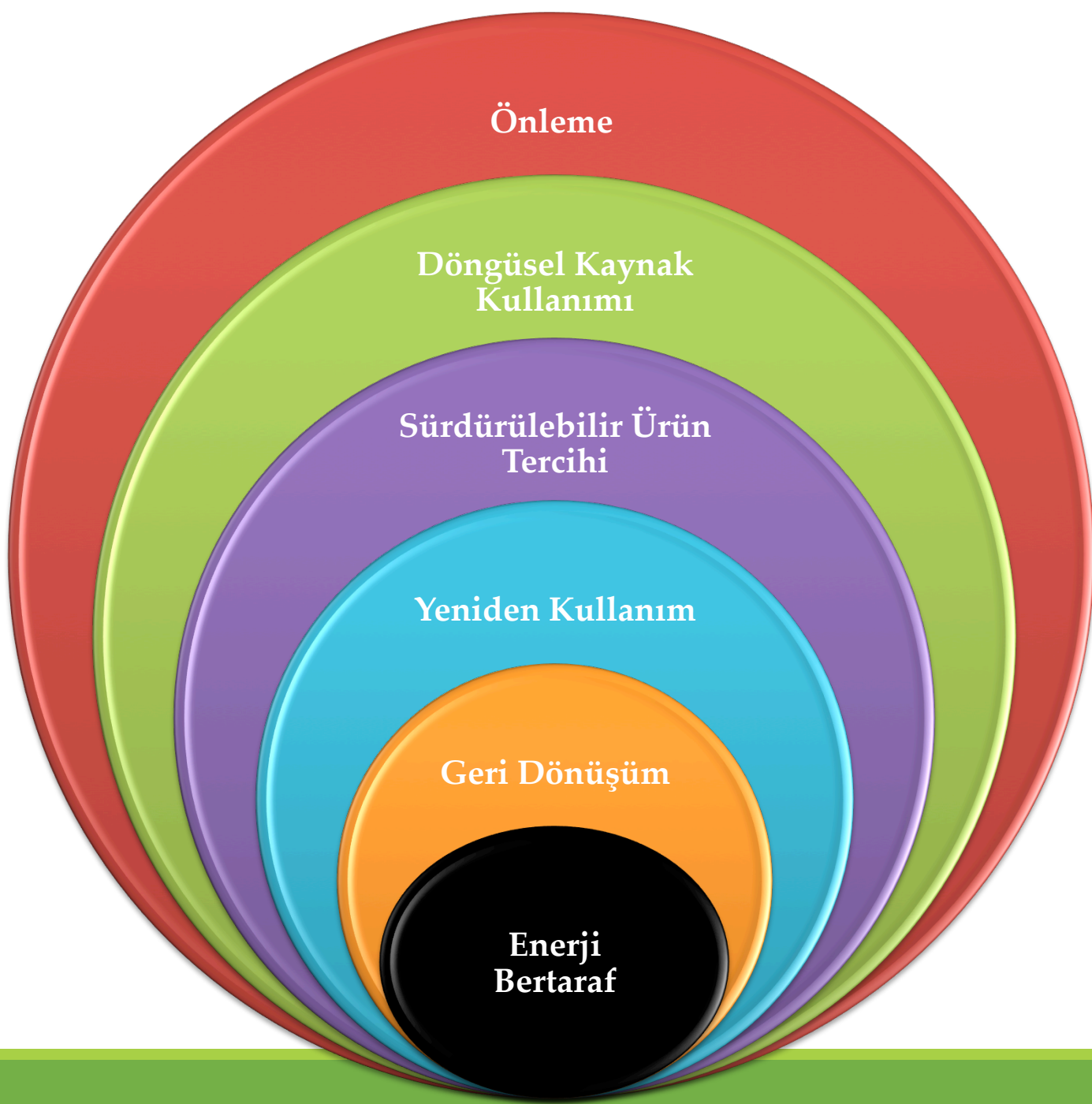
Yeni üretime kıyasla, metal ve plastik geri kazanımı ile %95 enerji tasarrufu sağlanabilmektedir.

Atık camlar tekrar cam ürünlere; plastik atıklar elyaf, dolgu malzemesi, otomobil parçası gibi birçok malzemeye, atık metaller ise tekrar metal ürünlere dönüşebilmektedir.

Organik atıklardan kompost elde edilerek toprak iyileştirici olarak kullanılabilir.

**SIFIR
ATIK**

**YÖNETİMİ
HİYERARŞİSİ**

UYGULAMALAR

ATIK KUTU RENKLENDİRMELERİ

Plastik Atıklar

Geri Dönüşüm

Kağıt Atıklar

Geri Dönüşüm

Cam Atıklar

Geri Dönüşüm

Metal Atıklar

Geri Dönüşüm

Organik Atıklar

Kompost

Geri Dönüşmeyen

Bertaraf

EĞİTİM KURUMLARI VE YURTLAR

PLASTİK, CAM, METAL, KAĞIT

DİĞER ATIKLAR

EĞİTİM KURUMLARI VE YURTLAR

PLASTİK, CAM, METAL, KAĞIT

BİYOBOZUNUR

DİĞER ATIKLAR

EĞİTİM KURUMLARI VE YURTLAR

PLASTİK

METAL

KAĞIT

CAM

BİYOBOZUNUR

DİĞER ATIKLAR

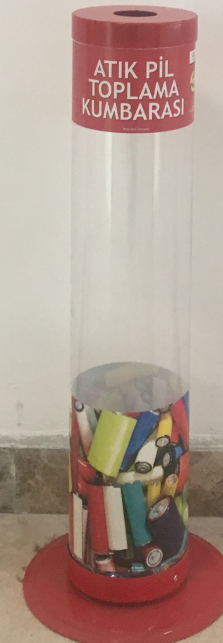
Şekil 6. Ayır biriktirme modelleri*

* Eğitim kurumlarında kağıt atıklarının diğer değerlendirilebilir atıklara göre daha fazla oluşması göz önünde bulundurularak kağıt için ayrı biriktirme ekipmanı kullanılabilir.

Atık piller, içeriğinde bulunan ağır metaller nedeniyle çevre ve insan sağlığına zararlı etkilerde bulunabilecek atıklardandır ve ayrı toplanması gereklidir.

Atık piller için özel olarak tasarlanmış biriktirme ekipmanları koridorlarda personelin kolayca ulaşabileceği noktalara, uygun sayıda yerleştirilmelidir.

Yemekhanede
oluşan atıklar için
biriktirme
ekipmanları uygun
yerlere
yerleştirilmeli ve
oluşan atıklar
kaynağında ayrı
olarak
toplanmalıdır.

Bitkisel
Atık Yağ

Biyodizel

Bitkisel atık yağlar, atıksu toplama sistemlerinin daralmasına ve tıkanmasına; toprak kirlenmesi ile beraber yeraltı suyu kirlenmesine sebep olmaktadır. Bu nedenle ayrı toplanması gerekmektedir.

BİTKİSEL ATIK YAĞ
TOPLAMA
NOKTASI

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK
BAKANLIĞI

Bitkisel Atık Yağları
Temiz Bir Çevre İçin Topluyoruz

Atık elektrikli ve elektronik eşyalar, içeriğinde bulunan ağır metaller nedeniyle çevre ve insan sağlığına zararlı etkilerde bulunabilecek atıklardandır ve ayrı toplanması gereklidir.

Ayrıca içeriğinde bulunan altın, gümüş, bakır gibi değerli madenlerin geri kazanımının sağlanması açısından da önemli atıklardandır.

Tehlikeli atıklar:

yanıcı, yakıcı,
kanserojen,
patlayıcı, tahriş
edici, zehirli
atıklardır.

Toner-kartuşlar
kontamine
ambalajlar
kontamine filtreler
basınçlı kaplar vb.

Oluşan atık elektrikli ve elektronik eşyalar ile tehlikeli özellikteki atıklar, şeffaf bir poşet içerisine konularak kat görevlilerine teslim edilmeli ve kat görevlileri tarafından Atık Geçici Depolama Alanına götürülerek uygun konteynerler içerisinde, her biri ayrı depolanmalıdır.

Tıbbi atıklar, doğrudan veya aracı hayvanlarla bulaşan, cüzzam, veba, kolera, dizanteri, tüberküloz, kuduz, sıtma gibi hastalıklara sebebiyet verebilen atıklardandır. Bu nedenle hiçbir suretle diğer atıklarla karıştırılmamalı, ayrı olarak toplanması sağlanmalıdır.

Revirde oluşan tıbbi atıklar, bu konuda özel olarak eğitilmiş tıbbi atık görevlisi tarafından yönetilmelidir.

KOMPOST MAKİNESİ

Organik atıklar, meyve ve sebze artıkları, yumurta kabukları, çay posaları, park-bahçe atıkları vb. bitkisel kökenli atıklardır.

Oluşan organik atıklar toplanarak, kompost makinesinde kompost yapılabilir. Elde edilen kompost, toprak iyileştirici özelliktedir.

Atık camlar, cam kırma makinesinde kırılarak, hacimden %30 oranında tasarruf sağlanabilir.

Floresan lambalar, Atık Geçici Depolama Alanında bulunan **Floresan Kırma Makinesinde** kırılarak, içerisinde bulunan zararlı gazların kontrol altına alınması sağlanabilir. Böylece hem taşıma esnasında meydana gelebilecek herhangi bir kırılma nedeniyle içerisindeki zararlı gazların etrafa yayılması engellenmekte hem de hacimden tasarruf sağlanmaktadır.

Toplanan atıklar geçici depolama alanında atık türlerine göre ayrı olarak depolanmalı ve kayıt altına alınmalıdır.

- Her kurum/kuruluşta oluşan atık türlerine göre farklı planlamalar yapılabilir.
- Atık kumbaralarındaki bölme sayısı değişkenlik gösterebilir.
- Kurumda/kuruluşta halihazırda yapılan bir uygulama varsa mevcut uygulama geliştirilebilir ya da daha sistemli hale getirilebilir.

**PROJE
KAPSAMINDA
UYGULANACAK
YOL HARİTASI**

1- İrtibat Noktası Ve Ekip Belirlenmesi

2- Mevcut Durumun Belirlenmesi

3-Planlamanın Yapılması

4- İhtiyaçların Belirlenmesi ve Temini

5- Eğitim Ve Bilinçlendirme

6- Uygulama

7- Raporlama, İzleme, Önlem, Revizyon

1

İRTİBAT NOKTASI - ÇALIŞMA EKİBİ

Kurumdaki sıfır atık yönetim sisteminin kurulmasından, etkin ve verimli bir şekilde uygulanmasından ve izlenmesinden sorumlu olacak 1 asil, 1 yedek olmak üzere en az 2 kişi belirlenmelidir.

Belirlenen bu kişiler tarafından sıfır atık yönetimini sağlayacak bir ekip kurulmalıdır.

2

MEVCUT DURUM

Atığı oluşturan birimler, atığın özelliği, miktarı, kaynağı, karakterizasyonu, atık biriktirme yöntemleri, atık depolama alanlarına ilişkin mevcut atık yönetimi ortaya konulmalıdır.

Yemek Hazırlama	Bakım-Onarım
Ofis	Bilişim
Laboratuvar	Diğer

Atık Türü	Oluşma Sıklığı (Gün/Hafta/Ay)	Atık Miktarı (kg)
Kağıt-karton		
Plastik		
Cam		
.....		

3

PLANLAMA

- Sıfır Atık Yönetim Planı Formatı esas alınarak kuruma özgü planlama yapılmalıdır.
- Toplama, taşıma, geçici depolama ve uygulamanın ne şekilde, ne zaman, nasıl, kimler tarafından gerçekleştirileceğine ilişkin talimatname hazırlanır.

4

İHTİYAÇLAR

KUMBARA

- Mevcut duruma göre ihtiyaçlar ortaya çıkarılır ve uygulamaya geçilmeden önce temin edilir.
- Geçici Depolama Alanının kurulumu tamamlanır.

POŞET

TAŞIMA
ARACI

KONTEYNER

TAKİP
ÇİZELGESİ

EĞİTİM
MATERYALİ

5

EĞİTİM - BİLİNÇLENDİRME

Ekipmanlar tamamlandıktan sonra, hedef kitlelere yönelik uygulamalı eğitim ve bilgilendirme yapılır.

ODAK NOKTALARI

TEMİZLİK GÖREVLİLERİ

GEÇİCİ DEPOLAMA
ALANI GÖREVLİLERİ

BAKIM-ONARIM
GÖREVLİLERİ

TÜM ÇALIŞANLAR

6

UYGULAMA

- Temin edilen biriktirme ekipmanları personellerin kolayca ulaşabileceği noktalara, uygun aralıklarla yerleştirilir.
- Ekipmanlara göre tasarlanmış bilgilendirme afişleri kolay görülebilecek yerlere asılır.

- Toplanan atıklar Geçici Depolama Alanında depolanır.
- Değerlendirilebilir atıklar lisanslı geri kazanım tesislerine, değerlendirilemeyen atıklar ise lisanslı bertaraf tesislerine gönderilir.

7

RAPORLAMA – İZLEME ÖNLEM – REVİZYON

- Uygulamanın etkinliğinin değerlendirilmesi amacıyla izleme ekipleri uygulamayı değerlendirir.
- Elde edilen verilere ilişkin raporlama yapılır.
- Eksiklikler ve geliştirilecek taraflar tespit edilir ve önlemler alınır.

“geleceęe deęer kattık”